

Riikka Kinnunen

15.8.2018

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi betoniasemista**Yleiset kommentit asetustalonnoksesta ja muuta huomautettavaa**

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelmassa on nostettu esille vahvasti kiertotalouden edistäminen ja siinä esimerkiksi kierrätyspohjaisten ratkaisujen ominaisuuksiin liittyvän sääntelyn kohtuullistaminen. Nyt esillä oleva asetus on askel oikeaan suuntaan.

Luonnoksessa mahdollistetaan kivihiilen poltosta syntyvän lentotuhkan hyödyntäminen betonin valmistuksessa tietyin ehdoin ilman, että toiminnalta edellytetään ympäristölupaa. Muutamin muutoksin esitetty asetus voisi tukea vahvemmin hallituksen tavoitteita.

Soveltamisala (1 §)

Asetuksen tarkoituksena mainitaan betonitoimialan ympäristönsuojeluvuatomusten yhdenmukaistaminen. Soveltamisalaan liittyvissä kirjauksissa on epäjohtonmukaisuuksia, jotka eivät palvele tätä tavoitetta. Ehdotuksen yksityiskohtaisessa sisällössä rinnastetaan jätteen ammattimainen ja laitosmainen hyödyntäminen REACH-asetuksen mukaiseen rekisteröintiin tavalla, joka saattaa lisätä tulkintaongelmia viranomaispäätöksissä. Esityksestä jää epäselväksi, miksi REACH-rekisteröintivelvoite on haluttu osaksi sääntelyä, kun puhutaan jättemateriaalin hyödyntämisestä. Toisaalta EoW-menettelyissä tulisi noudattaa yhteisesti sovittuja käytäntöjä, joiden rinnalle ei tulisi tuoda uusia tulkintaa hankaloittavia menettelyjä.

Asetuksella määrätään vain yhden jätelajin (määritelmässä lentotuhka 10 01 02) käytöstä CE-merkittynä ja REACH-asetuksen mukaisena betonin valmistuksessa. Menettely rajoittaa tarpeettomasti muita tutkimustiedon nojalla betonin valmistukseen soveltuvia jättemateriaaleja pois asetuksen piiristä. Asetuksella tulisi sallia tuotestandardien soveltamisalaan kuuluvat ja tutkimustiedon nojalla turvallisten ja käyttötarkoitukseen soveltuvien jättemateriaalien käyttö betonin valmistuksessa.

Tekstissä on kuvattu sivutuotteeksi luokitellun masuunikuonan käyttöä betonin valmistuksessa. Samoin on kuvattu betonikiviainesten ja betonissa käytettävien seosaineiden laatuvaatimuksia, teknisiä standardeja ja betoninormeja. Sivutuotteiden ja jäteluokituksista poistuneiden teknisesti kelpoisten sekä REACH-asetuksen mukaisesti rekisteröityjen materiaalien tai materiaalien, joiden osalta on sovellettu REACH-asetuksen ns. hyödyntämispoikkeusta, käyttöä ei tulisikaan erikseen tällä asetuksella säädellä. Kyseiset materiaalit ovat tuotteita, joita voidaan käyttää REACH-rekisteröinnin mukaisiin tarkoituksiin ilman erillistä lupa- tai ilmoitusmenettelyä. Nämä ovat siltä osin tarpeettomasti perustelutekstissä esillä.

Riikka Kinnunen

15.8.2018

Jätteiksi luokiteltavien uusiomateriaalien hyödyntäminen vaatii aina ympäristöluvan, ellei poikkeuksesta ole säädetty YSL:n 32 §:n nojalla annetulla lainsäädännöllä. Luonnon kiviainesten korvaaminen tuotannossa uusiomateriaaleilla vain ympäristölupamenettelyn kautta ei riittävästi kannusta uusiomateriaalien käyttöön. Jos markkinat ja kysyntä uusiomateriaaleille jää syntymättä, myös hallitusohjelmataavoitteet jäävät tältä osin toteuttamatta.

Lentotuhkaa koskevat vaatimukset (4 §)

Asetusluonnoksen 2 §:ssä on määritetty, että lentotuhkalla tarkoitetaan tuhkaa, jonka jätenimike on 10 01 02. REACH-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan jäte ei ole asetuksessa tarkoitettu aine, seos tai esine, jolloin sitä ei koska REACH-asetuksen 2. osaston mukainen rekisteröintivelvoite. Pykälässä mainittu REACH-rekisteröintivelvoite on ristiriidassa REACH-asetuksen kanssa.

Asetusta tulisi selventää koskemaan ensisijaisesti jättemateriaaleja.

Ylijäämäbetonin käsittely (5 §)

Määritelmässä ylijäämäbetoniksi luokitellaan tuotannossa syntynyt betoni, jota varastoidaan tilapäisesti tai käsitellään samalla alueella. Asetus vapauttaisi ylijäämäbetonin jäteluokittelusta siihen asti, jos se toimitetaan tuotantoalueen ulkopuolelle esimerkiksi murskattavaksi. Pykälän tarkoitus ei käy selväksi säädöstekstistä. Jätteestä poistamisen luokittelussa tulisi myös ylijäämäbetonin osalta noudattaa jätelain 5 §:n mukaisia kriteereitä.

Jätteen määritelmän täyttävän ylijäämäbetonin osalta poistettu jäteluokitus tilapäisen varastoinnin yhteydessä on poikkeuksellista sääntelyä.

Melutasot ja melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajat (8 §)

Asetuksessa ehdotetaan säädettäväksi melutasojen selvittämisestä ennen toiminnan aloittamista. Suoran meluvaikutuksen arviointi esimerkiksi muun raskaan liikenteen ja muun melua aiheuttavan toiminnan osana on hyvin tulkinnanvaraista. Maankäytön ohjaukskeinot ja rakennusluvan myöntäminen ovat toiminnan sijoittumisen kannalta olennaisia. Lisäksi valvontaviranomaisella on oikeus tarvittaessa vaatia mittauksia. Suoraa mallintamisvaatimusta tai velvollisuutta muutoin osoittaa ohjearvojen alittuminen ei pitäisi asettaa kaikelle toiminnalle.

Pölypäästöjen rajoittaminen (9 §)

Pykälän vaatimukset perustuvat hyviin käytäntöihin, joita betoniasemilla jo toteutetaan. Selvyyden vuoksi perustelutekstissä voisi tuoda esille, että kiviaineksia voidaan säilyttää myös varastokasoissa.